

ประสาทวิทยาศาสตร์

ความรุนแรง และอาชญากรรม

รศ. ดร. นพ.วรสิทธิ์ ศิริพรพาณิชย์

ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล

ช่วงที่ผ่านมา มีข่าวมากมายเกี่ยวกับความรุนแรงและอาชญากรรม ซึ่งแน่นอนว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีความอยากให้เกิดขึ้นกับตนเอง คนในครอบครัว หรือแม้กระทั่งบุคคลที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนก็ตาม หากจะวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นอาจจะมีสาเหตุมาจากหลายด้าน ทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ สภาพครอบครัว หรือสภาพสังคมที่หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงโดยที่เขาเองก็อาจไม่รู้ตัว

ในมุมมองของประสาทวิทยาศาสตร์นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่สามารถกระตุ้นให้เกิดเหตุความรุนแรงต่าง ๆ ได้ รศ. ดร. นพ.วรสิทธิ์ ศิริพรพาณิชย์ จากศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล ได้อธิบายถึงเหตุการณ์เกิดความรุนแรงต่าง ๆ เหล่านี้ว่า **สาเหตุแรก** บุคคลที่ก่ออาชญากรรมโดยไตร่ตรองไว้แล้ว (คือไม่ได้ทำเพราะโกรธจนคุมตัวเองไม่ได้) มักจะพบความผิดปกติในการทำงานของสมองส่วนหน้า (prefrontal cortex) ได้บ่อย ซึ่งส่งผลทำให้มีความยับยั้งชั่งใจลดลง การคาดการณ์ผลของพฤติกรรมที่ทำออกไปทำได้ไม่ดี เมื่อลงมือทำไปแล้ว คิดไม่ได้ว่าจะเกิดอะไรตามมา และมีความบกพร่องในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือเรียกว่า ง่าย ๆ แบบพ่อแม่ในยุคนี้เข้าใจคือ “EF พัฒนาไม่ดี” เป็นความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรง แก้ปัญหา และการก่ออาชญากรรม

นั่นหมายถึง บุคคลที่ก่อเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าว ไม่ใช่แค่ปัจจัยแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้น แต่บุคคลนั้นจะต้องมีปัญหาอยู่เดิม จึงจะสามารถสร้างความรุนแรงหรือก่ออาชญากรรมแบบนี้ได้ ซึ่งความผิดปกติดังกล่าวอาจจะถึงขั้นทำให้เป็นโรคเลย หรือแค่มีแนวโน้ม (ไม่เป็นโรค ดูเหมือนคนทั่วไปในสังคม) ก็ได้

สาเหตุที่สอง เกิดจากปัจจัยทางพันธุกรรม โดยเฉพาะยีนที่เกี่ยวข้องกับสารสื่อประสาทในสมอง สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและความรุนแรงได้ โดยการศึกษาในกลุ่มทหารรับจ้าง (บุคคลที่ฆ่าผู้อื่นเพื่อเงิน ไม่ใช่ทำเพื่อปกป้องประเทศตัวเอง) จะมีรูปแบบการแสดงออกยีนบางชนิดที่คล้ายกัน

สาเหตุที่สาม ความผิดปกติของการฮอร์โมนหลายชนิด เช่น ฮอร์โมนความเครียด (cortisol) และฮอร์โมนเพศชาย มีความสัมพันธ์ต่อการก่ออาชญากรรม สรุปลง่าย ๆ คือ การตอบสนองต่อความเครียดที่ไม่ดี และฮอร์โมนเพศชายที่มากเกินไป จะเพิ่มความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น

สาเหตุที่สี่ การถูกทารุณกรรมในวัยเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการตี การดูว่าอย่างรุนแรง การทารุณทางเพศ และการปล่อยปละละเลย ไม่สนใจต่อเด็ก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการก่ออาชญากรรม ข้อมูลการสำรวจพบว่า 2 ใน 3 ของอาชญากร มีประวัติเคยถูกทารุณกรรมในช่วงวัยเด็กมาก่อน และการเลี้ยงดูที่ดีในช่วงวัยเด็ก เป็นปัจจัยป้องกันการก่อความรุนแรง โดยข้อมูลพบว่า แม้จะมียีนที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง แต่การเลี้ยงดูที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงนั้นได้ ลดได้ถึงขนาดต่ำกว่าคนที่มียีนปกติด้วยซ้ำ

จะเห็นว่าในมุมมองของประสาทวิทยาศาสตร์ก็มีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของแต่ละคนได้ แต่หากบุคคลนั้นได้รับการดูแลที่ดีตั้งแต่วัยเด็ก ครอบครัวมีความรักความเข้าใจ ไม่ใช่ความรุนแรงในการสอนเด็ก สิ่งนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดความก้าวร้าว และติดเบรคให้กับตัวลูกเมื่อต้องเผชิญหน้ากับปัญหา

“ความอบอุ่นของครอบครัวในช่วงวัยเด็ก

จึงเป็นปัจจัยที่ยืนยันได้จริงว่าช่วยลดการก่อความรุนแรงในวัยผู้ใหญ่ได้”